

УДК 930.253:94(477) “1939/1945”

Л. В. ЛЮБАРСЬКА*

ПОВСЯКДЕННЯ ВІЙНИ

Публікується добірка фотодокументів із фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, присвячена 70-й річниці Перемоги над нацизмом у Європі.

Ключові слова: фотодокумент; архів; колекція; Перемога; Друга світова війна.

Друга світова війна стала найбільшою катастрофою ХХ століття, пожавши мільйони людських життів, за кожним із яких – особистий досвід, що й складає історію як героїки, так і повсякдення війни. Представлена добірка фотодокументів із фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного фокусує увагу не на традиційних батальних сюжетах, а на тій буденності “з людським обличчям”, в яких промовляє життя і людське в людині навіть поруч із смертю – у прагненні миру.

На цих фотографіях скупа зображальність поєднується з невичерпним символізмом для нас теперішніх. З часової дистанції, вдивляючись у кожную із світлин, переживаємо цілком мирну статичну картинку емоційно напруженіше й трагічніше, аніж задимлене вогнем поле бою, бо до останнього аж надто призвичаїлися... Змістова наповненість кожної фотографії зростає в рази, конденсує саме життя у розмаїтті його проявів, оголюючи неприховану правду: скажімо, у репертуарі війни на сцені одночасно грають скрипка і бандура; непідробність, справжність, що не потребує достовірних доказів, підтверджено не печаткою на документі, а рукою солдата; перемога поспіхом і назавжди стверджена нерівно виведеними письмовими літерами на київській стіні. Не менш красномовно про поразку агресора свідчать скинуті долі дорожні вказівники населених пунктів чужою мовою й повернуті на місце *свої*: назване – значить ствержене. Звичайна столова ложка в руці майора, м’яко і звично влита в долоню із ще не затверділими новими вигинами від кулемета; розслабленість, домашня невимушеність пози, пустотливість, якась дитяча незграбність, беззбройність посмішок в обрамленні гусячих лапок довкола очей звиклих до зброї чоловіків; достеменніша за казенну металеву відзнаку квітка-орден, почеплена дівочою рукою; вистраждано дозрілий, найважливіший у житті поцілунок, відданий

* Любарська Людмила Валентинівна – провідний науковий співробітник сектору публікації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного.

рідній землі, без пози – так радісно зустрічають вперше, так болісно прощаються востаннє... То маленькі прикмети життя зеленою стрілкою крізь асфальт відсувають війну, заперечують – щемною довірливістю цуцняти під правицею рядового, який забув про гвинтівку у лівій. Тисячі безіменних воробйових крок за кроком стверджували: “розміновано на 50 м в обидва боки”, і аж надто символічно помінялися місцями атрибути війни і миру: дуло – за спину, сокира – у руку. Щодня, щогодини слабшає війна, і речі повертаються на свої законні місця – працювати, творити...

Зустріч радянських солдат із жителями одного із звільнених сіл.
Україна, 1944 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-144861.

Напис на будівлі бібліотеки ім. ВКП(б) у перші дні звільнення Києва від нацистів.
Листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-74764.

Член військової ради 1-го Українського фронту М. С. Хрущов
у звільненому від нацистів Києві. Листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-91850.

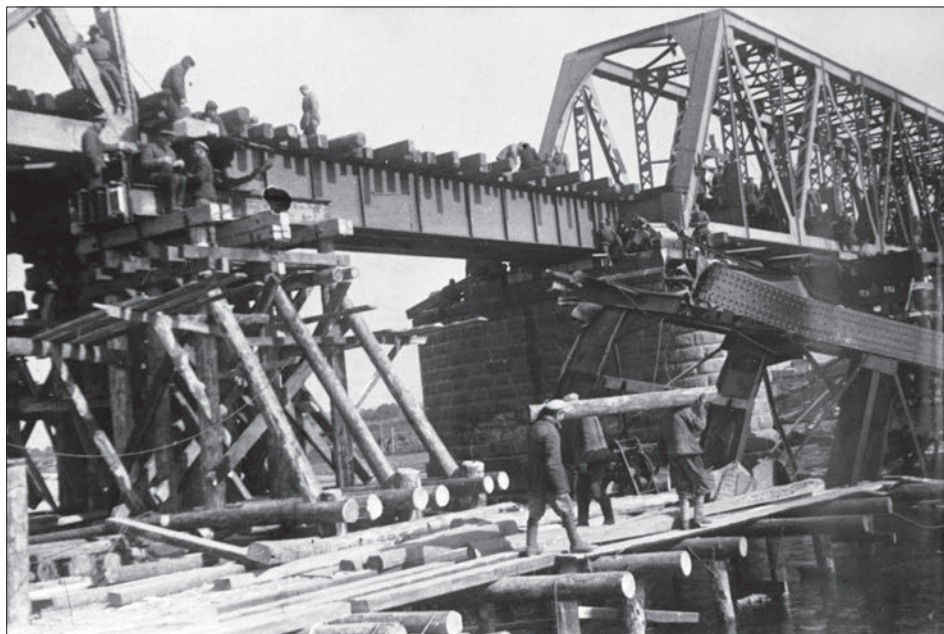

Льотчики однієї з частин 1-го Українського фронту під час відпочинку. Україна, 1943–1944 рр.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-164464.

Старший лейтенант
І. В. Негода
цілує рідну землю.
Україна, 1943 р.
*ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного,
од. обл. 2-678796.*

Бійці частини М. І. Новосельського відновлюють зруйнований німцями міст.
Україна, 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-11663.

Офіцери однієї з частин 1-го Українського фронту. Україна, 1943–1944 р.
Автор зйомки В. І. Орлянкін.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-222633.

Сапер однієї з частин 1-го Українського фронту Крикун встановлює табличку з написом про розмінування дороги. Львівщина, липень–серпень 1944 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-160779.

Воїни однієї з частин 52-ї армії 2-го Українського фронту під час відпочинку.

На скрипці грає санінструктор А. Магаданська. Україна, 1943 – 1944 рр.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-175046.

Секретар ЦК КПУ М. С. Хрущов і генерал армії М. Ф. Ватутін допитують
полоненого німця в окопах під м. Києвом.
Жовтень–листопад 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 2-40536.

Снайпер Е. А. Миловидов на одній з ділянок фронту під час боїв за звільнення
Західної України від нацистів.

Карпати, літо 1944 р. Автор зйомки В. П. Юдін.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-160609.

Радянські танки на вулиці одного з населених пунктів Львівщини. 1944 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиєничного, од. обл. 0-143110.

Мешканці, забрані німцями на каторгу, повертаються у рідне місто.
Дніпропетровськ, 27 жовтня 1943 р.
ЦДКФФА України ім. Г.С. Пиєничного, од. обл. 0-11697.

Жителі м. Харкова повертаються у звільнене місто. Харків, 23 серпня 1943 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-29293.

Публикується подборка фотодокументів із фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, посвяченна 70-й годовщині Перемоги над нацизмом в Європі.

Ключевые слова: фотодокумент; архив; колекція; Перемога; Друга світова війна.

There is published the collection of photo documents of the fonds of the Central State Archives of Audio and Visual Documents of Ukraine named after H.S. Pshenychnyi, devoted to the 70th anniversary of the Victory over Nazism in Europe

Key words: photo document; the archives; the collection; the Victory; the World War II.